

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számlíthatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre 4 frt.
 Fél évre 2 frt.
 Negyed évre 1 frt.
 Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtnak:
 Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécében, Schalek H., Dukas M., Oppelik A. J. Daube G. L. és társánál és Hernd: Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A magyar fürdők mellőzése.

Beköszöntött a fürdő-idény. Azok, akik üdülés, avagy gyógyulás céljából valamely fürdőt szándékoznak felkeresni, már hetekkel ezelőtt valóságos tanulmány tárgyává tettek a fürdőkrol szóló leírásokat, az azokat ismerető hirdetéseket és az ugynevezett prospectusokat.

A közönség nagyrésze azonban ebben az esetben is legmegszokottabb barátaihoz: a lapokhoz fordul s onnan meríti értesüléseit. Mondhatjuk, hogy nagyrésztben azok közleményei irányadók a fürdőhely megválasztásánál.

Ha kedvelt lapja valamely fürdőhelyet pejonak lát, részint a maga jószántából, részint dig divatból »lerántani«, bizonyosra vehetjük, hogy az olvasó irtózní fog még idő múltán is a kérdésben forgó fürdőtől s a helyett, hogy a számára könnyebben hozzáférhető helyről más oldalról is iparkodnék információt szerezni, oly fürdőt keres fel, a melyet megszokott lapja egy közelebbi számában megdicsér; ezek a szerencsés helyek pedig rendszerint a haza határain tul vannak. A mostani időszaktól kezdve a fürdőidény végéig özönszámra jelennek meg oly cikkek, melyek nagyképűsködvé kritizálnak s igyekeznek fürdőinket pellengérré állítani. Soraik-

ban a guny hangja nyilvánul s erőltetett élcelődéssel akarnak hatást kelteni cikkeik mellett s magukat időszakilag amolyan rettegett írónak megtenni. Tudjuk mi is jól, hogy egynémely kívánni való van a mi fürdőinknél is, épen ugy, mint a hogyan mindig lesznek a külföldi divatos, tenyérnyi kiterjedésű vízeknél is. De azt már mégis lelkiismeretlen dolognak tartjuk, hogy a sajtó egy része oly cikkekknek ad helyet, a melyek a magyar fürdőket általában és egyenkint agyon csépelik aprólékos fogyatkozásaiért akkor, amidőn nagy bölcsen elhallgatják azoknak kétségbevonhatlan és a külföldön nem minden nap fötalálható előnyeit.

Az egészen pedig az a legérdekesebb, hogy az igen tisztelt nyári író urak fürdő csak nagy ritkán, talán sohasem voltak, vagy legalább is nem voltak annyiban, hogy a magyar fürdőkrol amugy általában diskurálghatnának. A fontoskodó urak nagy része a külföldi fürdőket pedig csak ugy hírből ismeri.

Hogy a maró gunynyai irt fürdőcikknek oly közkeletűek, azon nincs is mit csodálkoznunk, mert a téma hálás. Hogyne, mikor mindenki már ifju korában százával olvasott fürdőleveleket, amelyeknek ellenünk irányuló részeit egy-egy ujabb megjegyzéssel felelesztve, ha mindjárt darabos stílussal is, simételni lehet.

Ilyen pl. az az állítás is, mit a Balatonvidék cz. lapban olvashatunk, hogy:

»az a haladás, melyre a Balatonpart különböző pontjain rámutathatunk, s a melyre annyira szeretünk büszkéek lenni, merőben viszonylagos. Ez csak nálunk mehet haladás számba, a külföldön elmaradás volna;« vagy hogy:

»hiszen az otthonias kényelemnek 75%-ától bucsut vehet az a fürdővendég, a ki hazafias lelkesedését követve elindul a magas Tátra vidékére vagy akárcsak a magyar tenger partjára.« stb. stb.

Mily szép uj tétel az, hogy a mi nálunk haladás, az a külföldön elmaradás. Ez a kijelentés annyira szép, hogy szinte meg sem érti az ember.

Azután meg micsoda abszurd állítás az, hogy az otthonias kényelemnek éppen 75%-át veszi a fürdővendég a mi rohamosan fejlődő édes magyar tengerünk partjain.

Mondhatjuk gyönyörű reklám ez éppen annak a lapnak hasábjairól, a mely a Balatonvidék fejlesztését tüzte ki czélul. Szép összhangzat a cikkek s a megfizetelt anonszók között.

Az, aki a magyar tengerről azt meri állítani, hogy annak partjain hiányzik az otthonias kényelem, az vagy rosszakaratu, vagy rövidlátó. Azt meg csak nem tagadhatja le a legnagyobb ellensége se a magyarnak, hogy csak itt nálunk is, a Balaton

T Á R C Z A.

Emlékbeszéd.

Mondotta a muraközi tanító járaskör alsó-domború közgyűlésén 1898. június 2-án Zrínyi Károly képezeti tanár.

Mélyen tisztelt Kartársaim!

Az örömtűznek a lángja, a melyet a nemzet márczius 15-én meggyújtott s melyet a hazaszereget tüzével azóta is egyre élesztget, a mai napig sem hamvadt el; föl-fólesap lobogó fénye, megmegujt dicsőítése a nemzet nagy epokájának, 1848-nak kegyeletes megünneplése.

Egy sajtószertü varázsnak a hatása alatt áll a nemzet. Egy káprázatos, egy meszeszerű korszakot idéz föl emlékezetében, mintha annak feneketlen, kiapadhatatlan forrásából új életet akarna meríteni az élet nehézd harczaiban már-már lankadásnak indult elernyed izmaiba.

S ennek a hatása alól mi sem vonhatjuk ki magunkat igen t. Kartársaim. S azért ma, a mikor első ízben jelenik meg Muraköz tanitósága ebben az esztendőben, a maga összeségében a nyilvánosság előtt: el nem mulaszthatja az alkalmat, hogy a kegyelet adóját le ne rója azoknak az eseményeknek, melyek 1848-at a magyar történelem legfényesebb lapjaira juttatták.

Tartozik ezzel hivatásának, melynek földadata a történelem tradícióinak nyilvántartása; tartozik ezzel hazafiságának, melynek tiszte a nemzet nagy epokáinak föl-fölújítása, hogy azok éltető melegéből s azok tanulságaiból erőt merítve a nemzet, hatalmassá tegye a Hazát, magának meg örök életet teremtsen a saját dicsőségére.

En, t. Kartársaim, a mikor a választmány részéről ért megístitelő földattal megbirkóznai Önök elé lépek, hogy az 50-ik évforduló alkalmából, a részleteiben Önök előtt ugy is ösmert 1848-nak általános benyomásairól számot adjak, kétféle impressziónak a hatása alatt állok.

Egyfelől lelki szemeim előtt látom azt az 50 esztendőt, mely a márcziusi eszmeék kihirdetése óta az ország fölött elvonult; s látom másfelől Muraköznek derék tanitóságát, a hogy a csak az imént lezajlott iskolai és községi ünnepek során a 48 emlékeztetőre rendezett jubilláris ünnepegekből a maga részt kivette.

S mindkét tényből örvendetes tanulságot merítek. Egyrészt, hogy mi sem igazolja jobban valamely történeti momentumnak a jogosultságát; mi sem bizonyítja jobban valamely eszmeének az életrevalóságát, mint az: hogy annak elhíntett magvai termő talajra hullottak; abban nemcsak mélyen meggyökeresedtek, de a nemzet véérébe mintegy átszűrődve, annak közkinésévé lettek; annak nemcsak éltető elemét, de ugyszólván éltető erőt képezik.

S látom másrészt Muraköz lelkes tanító karát, a hogy kiveszi a maga részét a nemzetnek nemcsak békés munkájából, mely tetemes és terhes kötelességek teljesítéséből áll; de oda sorakozik a nemzet zöme mellé akkor is, a mikor a hazafias lelkesedésnek a tüntetésével; innen az országnak a határszéléről; a Hazának eme egyik szélső határbástyájáról; mint a kötelességgel lelkeseéssel teljesítő éber katonai őrszem, egekig fölhangzó kürtlelled adja tudtul a rónaság és bérczek lakóinak: hogy mi itt az ország szélén szívvel-lélekkel együttérzünk a magyarság zömével akkor, a mikor a Haza érdekeiről, a mikor Magyarország érdekeinek a megvédéséről van szó.

S ez a harmonia i. t. Kartársaim, mely márczius idusának s a 48-as események emlékeztetőnek megünnepléséből kifolyólag a társadalom minden rétegében oly osztatlan lelkesedéssel s zavartalanul országszerte megnyilatkozik, megnyugtathat minket a Haza jövőjének fejleményeit illetőleg. Megnyugtathat, mert tanuságot tesz ez a körülmény arról, hogy a piétás a multak iránt, hogy a lelkesedés a szabadsáért s ideálmuszért még nem halt ki kebelünköl; tanuskodik ez a körülmény arról, hogy minden látszólagos anyagiasságunk daczára is, ha a viszonyok olyan fordulatot vennének, a Haza reánk, mint hű fiaira, minden körülmények között számíthat.

S ezzel a megemlékezéssel és ünnepléssel i. t. Kartársaim, mikor a titáni küzdelmek fél-százados évfordulójáéhoz érve hálás kegyeletes emlékeztünk meg azokról az eseményekrol, melyeket a joaiban s önértetében oly mélyen megsértett nemzet 50 esztendővel ezelőtt folytonos küzdelmek között átszenvedett; mondom, ezzel a megünnepléssel dokumentáljuk i. t. Kartársaim, hogy mi azokat az eseményeket nemcsak megértjük, de át is érezzük; kijelentjük, hogy igenis nem engedhetjük meg, hogy ezek az események s ezeken az eseményeknek az emlékezte csak ugy nyomtalanul surranjon el a nemzet feje fölött kivált ebben az esztendőben, a mikor ennek a dicső korszaknak a félszázados évfordulóját megüljük. —

Mert a szabadságharcz a maga dicsőségével, a függetlenségi harc az ő küzdelmeivel és harczaival egy örök időkre szóló nagy epokát irt be a magyar nemzet történetkönyvébe. Alkotásai egy új társadalmi és jogi rendnek vetették meg alapját; vitézi és hősi tetteivel önbizalommal s lel-

mellett, a lakások a lehető legolcsóbbak, hogy az előzékenység nagy, a kiszolgálás pontos, az ételek legalább is magyarosak, a mi ellen csak a német sógor »finom« kutyvasztékhoz szokott izlése tehet kifogást, de magyar író nem.

Ami pedig az »érvágás«-ra vonatkozó lelketlen kijelentést illeti, arra alig akad szavunk.

Egy némely vidéki lap jobban átolvas-hatná, amit kiad, mert sem a magyar közönség, sem pedig a magyar fürdők nem érdemlik meg azt, hogy annak a pénznek nagy részét, melyet ez a föld adott kezünkbe, lelkiismeretlen közlemények a külföldre tereljék.

Bizony jobban tennék, ha okos, cél-tudatos czikkeiben dédelgetnék Istentől áldott fürdőinket. Mert higgyék meg, hogy azok a rikitóan kiszinezett fogatékosságok, fürdők előnyei mellett, ma már oly kicsinyek, hogy ezek tovább nem szolgálhatnak a hirlapi uborkaszegzont erősen érző lapok állandó tárgyaiul, s azoknak emlegetése senkit sem fog az illető nyaraló urak ideiglenes írói tehetsége iránt bámulatba ejteni.

H. K.

Iskolai ünnepélyek.

A magyar Haza ezeréves fönnállásának s az 1867-ben megtörtént koronázásnak emlékeztetere elrendelt iskolai hazafias ünnepélyeket a múlt héten tartották meg városunk különböző iskoláiban. Mindhárom helyen gazdag tárgysorozat mellett, nagy közönség jelenlétében, az ifjuság lelkes hangulatában folyt le az ünnepély, mely év után hirdetni fogja az ünnepély, mely év után hirdetni fogja a magyar fajnak államalkotó képességeit, a magyar nemzetnek hazaszeretétét, hagyományos királyhűségét.

A hazafias ünnepélyek lefolyásairól következő értesüléseink vannak:

1. Az áll. tanítóképző-intézetben

junius 4-én rendezték az ünnepélyt az intézet szépen földiszitett tornacsarnokában.

D. u. 5 órákor vette kezdetét az ünnep-

kesedéssel tölti el a nemzetet; gyásza pedig egy örök fájdalomnak a forrása.

Az a 12 pont meg i. t. Kartársaim, mely egy félszázaddal ennekelőtte, az izzó szenvedélyeknek a tüzetengerében ötven esztendővel ezelőtt márczius 15-én proklamálva lón, s mely az akkori országgyűlésnek lázas tevékenysége következtében április 11-én már királyi szentesítést is nyert, nemcsak a magyar alkotmányának a sarkpontjait foglalja magában, de kiindulása a tulajdonképeni szabadságnak is.

Visszavivta 1848-ban a nemzet az addigi törvények által is biztosított, elvitázhatatlan jogait függetlenségére.

Követelte s kivívta a független, felelős miniszteriumot és országgyűlést.

Sajtó- és szólásszabadságával fölszabadította a maga szabadságát is békéből.

Visszahelyezte ősi jogaiba a nemzeti szint és országos ezimert.

És eljött az idő, a mikor az előjogosok osztálya, a nemesség, mely addig egyedül képviselte a nemzetet, odaiktatta a nemzeti eszme legszebb művének legragyogóbb példáját a történelem lapjaira: lemondott ősi jogairól; megosztotta összes előjogait a nemzet minden igaz fiával — önként.

Megszűnt a rendi alkotmány s a nemzet képviselése népképviselést alapján szervezkedhetett.

Megszűnt a robot, megszűnt a dézsma, meg az urhéj; szabad lett a föld, szabad a munka.

S szűzi vállaira vette ez a nemesség az adózás terhét, a közterhek súlyát is: kimondatott a közös teherviselés!

(Foly. köv.)

ség Margitai József képezdei igazgató tartalmas beszédjével, ki utalva az ünnepélynek két momentumára, szép szavakkal emlékeztet meg egy az ezeréves Magyarország tanulóság multjáról, mint arról az aktuusról, a midőn a nemzet királyával kibékülvén, biztató hajnala kezdett derengeni Magyarországot új életének.

Az eljénzéssel fogadott beszéd után Gyenesi Gyula tanítójelölt szavallta nagy hatással az »Ezredéves ünnepélyen« cz. költeményt Dömény Józseftől.

A nagy gondallal összeállított műsor többi részeit ének- és zenedarabok töltötték ki. A férfiak elénekelték a Királyhymnuszt, Sz. Nagy Józseftől; Magyar népdalok egy-velegét Huber-, Dankó- Lányitól; s a Jó éjt és a Legkedvesebb taným cz. négyeseket. Szinre kerültek azután még a Symphonikusnyitány s az Alla Turca cz. zenekari művek, melyeket az intézet zenekara adott elő. Soron volt továbbá egy melodráma is. »A czelli bucsu« Endrődy-Kutyánszkytól, melyet Magyar Gyula III. éves növendék szavallt s zongorán Révffy Géza tanár, Tibor János II. év. növ. meg physzharmoniumon kísért.

Az előadás minden tekintetben fényesnek mondható. A technika minden részletében pompásan érvényesült s meglátszott az összevágó előadáson egy a tanár szakavatottsága, finom izlése és kitartása, mint a növendékek haladása és szorgalma, melylyel tudásukat érvényesítették s az estélyi sikerét biztosították. Egy darabot sem ismételték meg, de a hosszantartott lelkes taps, mely minden egyes darab befejezése után vég nélkül elhangzott, tanuskodott a nagyszámú megjelent előkelő közönség műizléséről s arról a magas színvonalról, melyre a hazafias ünnepélynek zenei és énekrésze emelkedett.

Az ünnepség 2-ik része a disztornázás volt, melyet Dékány Mihály tanár vezetett. Ez már szabad ég alatt folyt le. Szép látványt nyújtottak a sorban föllállított szalás ifjak, a hogy a tanár nyugodtan elhangzott vezényszavaira első ízben szabadgyakorlatokat preczize végrehajtották, majd a buzogánygyakorlatokban való ügyességüket mutatták be. A mulatvány gulával ért véget, melylyel a növendékek, trikolorral kezükben, tetszefős előcsoportozalban a disztornázást a közönség sűrű tapsa és eljénzése kíséretében befejezték.

Egy darabig még künn a szabadban tartózkodott a közönség, miközben Sárközy bandája huzta, majd azután a tornacsarnokba vonult be, mely azalatt a táncsterem jellegét öltötte magára.

S kezdetét vette a táncz, mely a tánczosok fáradhatatlansága mellett csak valamikor reggel 4 óra felé hajnalban ért véget.

2. A közs. elemi iskolában

junius 8-án folyt le az ünnepség, mely 8 órákor ünnepélyes Te Deummal vette kezdetét, melyen Horváth L. házfőnök celebrált.

Mise után az iskola udvarán gyülekezett a közönség.

A Hymnus elénekélése után Zakál Henrik nyitotta meg rövid hazafias szavakkal az ünnepélyt az iskolaszék részéről.

Szavallt Feigelstock Ilona IV. oszt. tan. ki a »Mi a haza«, Marinovics Alajos IV. o. t. ki »A magyar zászló«, Tomka Miklós, Zrinyi Aladár és Tóth Tivadar I. oszt. tanulók, kik a »Király és haza«, Scheffer Tivadar IV. o. t. ki az »Árpád sirja cz. költeményt szavallta el. Magyarországot térképe előtt Grész László IV. oszt. t. beszélt.

Emlékbeszédet intézett az ifjusághoz

Polesinszky Emil tánító, ki lelkes szavakban magyarázta meg a tanulóifjuságnak az ünnepélynek jelentőségét s nem csekély hatást keltett a hallgatóság körében temperamentumosa előadásával.

Közben a tanulók a »Magyarország az én hazám« és a »Járjatok be minden földet« cz. dalt énekeltek szabatosan Dobosy Elek tánító dirigálása mellett.

Az ünnepélyt Zakál Henrik elnök zárószavai rekesztették be.

3. Az áll. polg. fiu- és leányiskola

ünnepélyét közösen tartotta meg ugyancsak e napon a polg. fiuiskola egyik termében.

Miután előzőleg szintén résztvettek volna az ünnepies istentiszteleten, a meghívó szerint 10 órákor kezdődött meg itt az ünnepség. A terem zsufolásig telt meg a nagy számban megjelent közönségtől. A gondnokságot Ziegler Kálmán elnök és még egy-néhányan képviselték a tagok közül.

A Hymnus akkordjainak elhangzása után, melyet Polesinszky Emil énektanár vezényelt, Pálya Mihály igazgató mondta el mély érzésű, nagyhatással előadott beszédjét. Lelkes szavakban aposztrofálta a multak kimagasló emlékeit és fordult az ifjusághoz, hogy kötelességeit Hazájával szemben mindenkor megtegye.

Első szavalló Kozlik Jenő VI. oszt. tan. volt »Üdv a királynak« cz. költ. elszavallásával. Az »Ezer évet« Polyák Pál V., a »Király esküjét« Szeiwerth Stefánia IV., s végül a »Bűnös éjszakája« cz. költeményt Wollák Erzsébet IV. oszt. tanuló szavallta el.

Magyarország térképe előtt beszélt Margitai Eugenia IV. oszt. tanuló.

Az összes szavallatok iskolázottságról tanuskodtak s arról a hazafias érzésről, mely a tanulóifjuság kebelét az ünnep évfordulóján teljes mértékben eltöltötte.

Az ünnepi beszédet Szakonyi Géza tanár mondotta. Érdekes beszédjében előadta a nemzet ezeréves történetét derült és komor vonásaiban s tanulságosan fejtegette alkotmányjogi szempontból a koronázás jelentőségét általában, valamint speczialiter a 67-ki koronázás nagyfontosságát. Eljénzéssel kísért előadását a Szózat egyik fohászával fejezte be.

A műsor keretén belül elénekelték meg az ifjuság a Főthi dalt és végeztül a Szózatot.

Az ünnepség Pálya Mihály igazgatónak a közönséghez intézett köszönőszavaival ért véget.

KULÖNFÉLÉK.

— Gróf Festetics Jenő ur Ö Máltósága

dr. Pleininger Ferencz ministeri osztálytanácsos ur kíséretében e hó 8-án d. u. meglátogatta Csáktornyan az áll. tanítóképző-intézetet. A vendégeket az intézet bejáratánál a tanári testület várta s nevében az igazgató üdvözölte. A feldiszitett tornacsarnokban összegyűlt tanítónövendékek nevében egy negyedéves mondott üdvözlő beszédet, mire ugyanott megkezdődött a vendégek tiszteletére rendezett hangverseny. Ezután Ö Máltósága s vendége megtekintette az intézet helyiségeit, tanszereit, felszerelését, a növendékek rajzait s háziipar készítményeit: később végignézte a tornászati mutatványokat. Gróf ur az igazgató kalauzolása mellett megtekintette az intézet kertjét s méhesét is s úgy Ó, mint a tanácsos ur igen meleg érdeklődést tanusítottak az intézet működése iránt s kérdezősködtek annak gazdasági s egyéb viszonyai felől. Gróf ur Ö Máltósága s osztálytanácsos ur Ö Nagysága egy és fél óráig

időztek az intézetben s többször adtak kifejezést a szép hangverseny, a sikerült tornaszati mutatványok fölötti tetszésüknek s a növények magartatása fölötti elismerésüknek. Gróf ur Ó Méltósága a képezde f. hó 4-iki tavaszi ünnepéje alkalmával urodalmi tisztartója által 40 frtot sziveskedett küldeni a képezde segélypénztárának czéljaira.

— **Ur-napja.** Az oltári szentség tiszteltére elrendelt ünnepet a szokások körmenettel mult csütörtökön ülte meg Csáktornya keresztény polgársága. A proccesszióban melyet istenítisztelet előzött meg, részt vett a város és vidék polgársága nagy számmal, a tanulóifjúság s Pototzky főhadnagy parancsnoksága alatt az ulánus ezred kivezényelt százada is, mely az oltári szentség fölmutatásakor mindenkor díszlőzet adott.

— **Hivatalos látogatás.** Schulzberger Alajos megyei számvevő vizsgálat alá vette a mult heten az összes muraközi körjegyzői hivatalokat. A vizsgálat tárgyát az utadó lajstromoknak tüzetes átvizsgálása képezte.

— **Esküvő.** Szirtey György lévai körorvos leányának, Irma urnőnek, mult csütörtökön esküdött örök hűségét Bilkei Pap Elemér földbírtokos Bányáról. Az esketést az idevaló anyakönyv-vezetői hivatalban Dely József szerászlói körjegyző végezte. A fényes nászközönség a lakomat Xaipében költötte el, mely a fiatal párnak állandó otthonja lesz.

— **Udvari tűz.** Kedden délelőtt nagy tüzlárma verte föl nyugalmából a város közönségét, mely azonban szerencsére csakhamar lecsöndesedett. Heinrich Miksa főtéri kereskedő udvarán deszkákból szint építetett, hogy azok alatt petroleumos hordóit elhelyezhesse. A kátrány azonban, melylyel a tetőzetet bevonták, vigyázatlanságból valahogy meggyulladt s sűrű füstgomolygában jelezte, hogy itt nagy veszedelem van készülében. Homokkal és földdel azonban a lámadt lángokat csakhamar elfojtották, úgy hogy a tüzoltóság, mely a helyszínen szintén megjelent, oltani való anyagot nem, de ember-sokaságot talált, mely a tüzlármára a kereskedő háza tájekát nagy tömegben körülvette.

— **Zivatar.** Mult szerdán d. u. 4 óra felé nagy vihar tombolt Csáktornya fölött. A tornyosult felhőkből égiháboru kíséretében sűrű zápor hullott alá jóval tovább félóránál, mely valóságos felhőszakadásnak is beillt. Vége felé jég is esett, de csak kis mértékben vegyült a kövér esőcseppek közé. A villám több ízben csapott le, de kárt nem tett, mert a villámhárítók levezették. Ót óra véget ért a vihar.

— **A csáktornyai áll. tanítóképző-intézetben** az évrővizsgálatok és a szóbeli tanképesítő-szigorlatok a következő napokon tartatnak meg: 14-én az első, 15-én a második, 16-án a harmadik évfolyam, 17-én a magántanulók osztályvizsgálata. Junius 20-án s a következő napjain tartatnak a tanképesítő szóbeli és gyakorlati vizsgálatok.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, özv. Werly Zsigmondné, szül. Lopátni Szidonia urnő, hosszu szenvedés után, 67 éves korában f. hó 4-én Varasdon elhunyt. Közvetkező napon temették el ugyanott a közönség nagy részvétele mellett. Az elhunytban özv. Szy Sándorné urnő nővérét siralja. Nyugodjék békében!

— **Felhőszakadás.** F. hó 8-án d. u. vészes felhő huzódott a látóhatáron Stridó felé. Rövid idő mulva negyed 4-kor rémítő felhőszakadásban tört ki. Az alá hulló és a hegyekről lehömpölygő víz térd magasságban lepte el az utcákat. Kevés szünetelés után újból erős zápor, majd sűrű mogoró nagyságú jég esett, hogy egyes helyeken 2—3 ujjnyi vastagon feküdt meg egy negyed óra

mulva is az összegyülemlett jég. Részint a felhőszakadás, részint az erős jég az amugy is szegény népet kiszámíthatatlan kárral sujtotta és valóban nyomorba süllyesztette.

— **Az ipariskola záróvizsgálata.** A helybéli alsófoku iparostanoncziskolában a záróvizsgálatokat f. hó 19-én tartják meg. 8-tól 9-ig az előkészítő és 2-ik, utána az I. és 3. osztályban folynak le a vizsgálatok.

— **Értesítés.** A csáktornyai magy. kir. állami polg. fiu- és leányiskolában a f. évi záróvizsgálatok a következő időben és sorrendben fognak megtartatni. a) A polg. fiuiskolában: Junius 20-án d. e. I. oszt. d. u. II. oszt. 21-én d. e. III. oszt. d. u. IV. oszt. 22-én d. e. V. és VI. oszt. A magántanulók vizsgálata június 22-én délelőtt írásbeli, d. u. szóbeli. b) A polg. leányiskolában: Junius 23-án d. e. I. oszt. d. u. II. oszt. 24-én d. e. III. oszt. d. u. IV. oszt. A leányiskolában a magántanulók írásbeli vizsgálata június 24-én délután, a szóbeli 25-én d. e. Junius 25-én a fiuk, 27-én a leányok tornavizsgálata az állami tanítóképezde tornacsarnokában mindenkor d. u. 4 órakor. Az osztályvizsgálatok reggel 8 órakor, délután 2 órakor kezdődnek. Junius 28-án reggel 8 órakor Te Deum, ennek befejeztével a polg. fiuiskola helyiségében záróünnepély. Az osztályvizsgálatok, valamint a záróünnepély nyilvánosak, melyekre a t. cz. szülők és tanügybarátok teljes tisztelettel meghívotnak. Csáktornyan, 1898. évi június hó. Az igazgatóság.

— **Gyűjtés zászlóra.** A légrádi önk. tüzoltó-egylet f. hóban gyűjtést indított, hogy a tervbe vett zászló árát előteremtesse. A gyűjtést Markovics Ferencz, mint az egylet alparancsnoka eszközöli fáradságot nem ismerő buzgósággal. Az eddigi adakozás eredménye: Gadó Mátyás 5 frt., Neusinger Béla 1 frt., Löffler János 1 frt., Sztubics K. 1 frt., Szabó István 1 frt., Horváth Mihály 50 kr., Mesnyák József 50 kr., Faller János (M. Keresztur) 50 kr., Malovecz Gyula (Kanizsa) 1 frt., Grünfeld József 50 kr., Goldschmidt J. 1 frt. 20 kr., özv. Neusinger Jánosné 50 kr., Kaszál G. 50 kr., Ferenczy Kázmér 1 frt., Deldegano János 50 kr., Lausch Lipót 1 frt., Friedfeld Miksa 2 frt., Friedfeld Henrik 1 frt., Lisziák György 50 kr., Vidiesek Kati 30 kr., Misner Sándor 1 frt., Weisz Izrael 20 kr., Mateovics Mihály 2 frt., Vadalma Pál 50 kr., Szilvágyi Gyula 1 frt. Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is az egylet háláját és elismerését.

— **Halál a templomban.** A mura-szentmártoni templomban az istenítisztelet alatt mult vasárnap halálozás történt. Zsálek Ferenczné szül. Lebai Katalin odavaló koldusasszony hirtelen rosszul lett és összeesett; de segíteni rajta már nem lehetett, mert szörnyen halt.

— **Veszett kutya.** Légradón f. hó 5-én egy veszett kutya csatangolt, mely két gyermeket és több kutyát harapott meg. A veszett állatot elpusztították, a gyermekeket gyógykezelés alá vették. Az előljárásgát széleskörű intézkedéseket tett, hogy a veszeltség a kutyák között ne terjedjen.

— **Színház.** Jeszenszky Dezső jönevű színtársulata Urnapján este kezdte meg rövid időre kiszabott itteni működését. Hetényi és Hevesinek »Négy évszak« cz. vigjátékában mutatkozott be a társulat, abban a vonzó és közkedveltségű darabban, mely a Nemzeti színházban is állandóan műsoron van. A társulat mindent elkövetett, hogy a közönséget várakozásában kielégítse. Lelkiismeretes készséggel, élénkséggel, megfelelő temperamentum jellemezte pontosan összevágott összejátékukat, mely határozottan jó hatással volt a megjelentekre. Ki kell még emelnünk a dekoráció izléses voltát s a toalettek szolid válogatottságát is, melyek egy külső hatást fokozták. Különösen ki kell emelnünk a fölépített szereplők közül Jeszenszkyné Irén

asszonyt, ki rokonszenves, csinos megjelenésével, természetes hanghordozásával, előadott precizitásával, nemes páthosszával, élénkségével és kedves mimikájával határozott sikert aratott s megújuló tapsra készítette alakításával az elragadótt közönséget. Méltó pártnerje Jeszenszky Dezső, a színingazgató, ki hasonlóképen egyesíti magában mindama tulajdonságokat, melyek fellépésének sikerét már előre is biztosítja számára a színpadot nagyobb városban is otthonossá teszik. Előnyökön kiváltképpé a szereplők közül Szabó Dezső (Sándor) szerepében s Hervay Erzsébet, mint festőnő, továbbá Pécsi Anna, kinek a guvernán szerepe jutott s kik mind együttesen járultak ahhoz, hogy a közönség maga előtt kerek egész lásson s az előadásban kellemes estét szerezzen. Csak sajnáljuk, hogy a pártolás a közönség részéről nem volt arányban a színészek igyekeztével. — Szép közönség volt ugyanegyütt, a méltánylás sem maradt el, de azért egész padsorok tátogtak az ürességtől s az állóhelyek is lézagotok mutattak. No, de reméljük, hogy az előnyös bemutatkozással hozzáfért a derék társulat a közönség szívéhez, s a későbbi előadásokban részesülni fog abban a támogatásban, melylyel a közönség csak önmagát tiszteli meg.

— **Szülők gondatlansága.** Vizi-Szent-Györgyön f. hó 6-án, az esőtől megtelt egyik tócsában Jeszen Katalin belefulladt. Az 1 és fél éves gyermek játék közben bukkott bele a vízbe anélkül, hogy valaki észrevette s így rajta segíthetett volna. Nem ártana, ha ezeket a gödröket a falvakból eltüntetnék, milyennel majd minden község a Muraközben dicsekedhetik s a mely majd minden esztendőben megköveteli, akár egy Moloch, a maga áldozatait.

— **Felkérletnek** lapunk tisztelt előfizetői, hogy a mennyiben a »Muraköz« 1896. évi 16, 18, 22, 25, 26, 27, 28, 46, 47 és 1897. 1-ső számainak birtokában vannak, azokat ötszörös ár mellett a kiadóhivatal rendelkezésére bocsájtani sziveskedjenek. Közbenjárók díjaztatnak.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Soltics Flórián, Polesinszky Géza, Leszkovecz János, Tersztenyák Flórián, Kollár János, Hirschmann Ernő, Megla Ilona, Kozár Ilona, Poszmodi Zsófia, Novák Antal, Weller Ferencz, Pfeifer Mária. — Meghaltak: Szudnik Teréz (84. é.), Mikolin János (14 h.), Komez György (1 é.), Potoscsnyák Teréz (51 n.), Friez János (17 é.), özv. Zsvorec Pálné (65 é.) Háza asszonyt kötötték Gradiscai Albert és Bernát Teréz, Vidovics József és Toplek Zsófia, Pscherhof Lipót és Sonnenberg Flóra, Pintárics István és Vértes Magdolna, Toplek János és Szluinszky Teréz.

Minden külön értesítés helyett.

Özveggy Hirschler Henrikné szül. Freund Ilona a maga és gyermekei: Jolán, Viola, Györgyike, Katinka és Gyula nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejthetetlen jó férje

Hirschler Henrik ur

igazgató

1898. évi június hó 3-ikán 49 éves korában és bolhog házasságának tizennyolcadik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogult hált tetemei e hó 5-én délután 3 órakor az V. Váci-körút 74. sz. alatti halottas házból az új izr. temetőben örök nyugalomra helyeztetek.

Budapestben, 1898. június 4-én. Alsódomborui Zalán Lipót János és neje, alsódomborui Hirschler Miksa és neje, Lóko Samu és neje, Hirschler Teréz, Hirschler Ödön és neje, testvérek és sógorok.

Freund Sámuel J. és neje,

após és anyós

Szegő Gyula, Lamm Pál, Lamm Pálné, dr. Fraenkel Sándor és neje, Zoltán Aladár és neje, Freund Ödön és Zoltán Oszkár, sógorok és sógorok.

Béke lengjen hamvai fölött!

559

Felolvas szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF** Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel Filipova** kam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svako nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt
Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obzname se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Ja sam ja!

Današnja mladež, osobito mužki spol, ima jednu veliku i preveliku falingu, koja je već mnogo i mnogo krat njihovu propast prouzrokovala a roditeljem veliku žalost pravila: ona se najme drži za mnogo stariju, nego izbilja je.

Čoviek nebi mislil, kak dugo mladi ljudi dieca ostaju a kak oni misle, da su kratko vrieme dieca.

Često nije nekoj dečec još niti posljednje školske hlače razdril, a već se drži za odraslog mladića, koj misli, da mu je dužnost, barem postajnim pušenjem cigareta ili dapače i iz pipe pokazati svietu, da je on već muž na miestu, jer duhana podnaša, kak svaki odrasli.

Još nije tomu dugo, da sam bil u jednom selu, gde se je prošćenje obslužavalo te su svi kakti bez pameti u krčmu na muziku se rivali, kad me nieki pedenj dugi Jožek sretne, koj još niti rubca za nos u žepu nije imal, i taj mali je veselo kriknul: »Tu imam dva krajcara i sad neidem prije domov, dok je neprerajtam!«

Je, istina je . . . mladi žvrgule onak, kak čuju stare iz cielog grla popievati!

Ako pak takov mali knjercl stoprv zvrši pučku skolu ili je već jedno lieto pri majstru Kladivcu ili Hobliču u nauku, onda mu zraste ruca kak puranu i skoro bi bilo potrebno, da se mu roditelji i ostala braća

pred njegovim gospodstvom nekam pod zemlju zavleću i poskriju.

»Ja bi rad neodvisnim postati!« tužil mi se je jednoč nieki šestnaest godišnji gymnazialac, koj bi bil zagladel, da su mu njegovi hranitelji samo na jedan tjeđen svoju darežljivu ruku sustegnuli, pak: »Ja si od mojega staroga nedam nikaj zapoviedati!« kriče mnogi nevaljani sinovi, koji svoje obstojanje, svoje jelo i pilo, svoje spavanje i skoznuvanje, svoje hlače i kapul jedino jedincato poslie milostivoga Boga, svojim mozbit nevolju terpećim ali svakako duboko razžalošćenim roditeljem zahvaliti imadu; ali oni na to nemisle, već nadrtlo kriče one prije spomenute ogavne rieči.

Oni si prisvajaju, pak makar bi roditeljsko srdce nad tim puklo, mnogo više prava nego li odrasli; oni moraju svoje pipe i skupe cigare cieli dan i prek pol noći u ustih cmrliti, oni moraju svim krčmarom u selu ili u trgovištu s roditeljskim novci u pohode dohadjati, oni moraju tielo i dušu oskvrnjujuće ljubavi sa malovriednim ženskami sklapat, oni moraju . . . svojim roditeljem pomalo grob pripravljati.

Ah, da bi oni promislili, kolike noći se njihove matere skoro do slepote plaču i nemru spati, dok oni u isto vrieme sa malovriednim pajdaši i pajdašicami okolo po krčmah pijančuju, kartaju se i novce vneymar troše. Da bi oni promislili, kak srdjba na srdcu njihovih otacah glodje i prokletstvo im, nad zgubljenimi ali ipak ljubljenimi

sinovi, na ustnicah sedi, kak njihove dobre sestre nevolju trpe te se radi sramotnog živoća svojih bratov pred licem svakog pošćenog čovieka sakrivaju, oni nebi bili mogućii svoj nevaljani »Ja sam ja« na oltar familije staviti, polag kojega svi neizmerno trpe.

Kada . . . hotel bi ja pitati . . . kada anda takov mladić ima pravo sa svojim predragim »Ja sam ja« jedno malo u javnost pred sviet stupiti?

Sigurno stoprv onda, kada svoju prvu, pošćenim dielom zasluženu zaslužbu, metne na stol cieie familije. Dokle pak to bude moguće, najviše ih je, kojim su već mustaći ponarasi, dapače mnogi, najme pak dijaki, od kojih su mnogi kaj se trošenja tiče ne-nadkrijlivi majstori, imadu već i prilično tvrde brade, dok mogu prvoga srebernjaka iz svoje službice domov donesti i na stol familije metnuti.

Ovakovi imadu dosta razloga baš pod-puno pokorni i ponizni biti, pošto bez pomoći svojih roditeljah nisu nikaj više nego je nulla bez jedinke pred njom, pak zato, ako oni sa svojim »Ja sam ja« oholo pred sviet stupe, tak je sigurnošću moći reći, da njihovo cieio izobraženje i finoća sastoji u tom, da se bedasto drže za više nego li jesu t. j. oni si utvaraju.

Kada pak se može mladić po malo početi za samostalnoga držati?

Onda stoprv, kada je do toga dotieral, da sam sebe, bez pomoći drugih uzdržavati more.

Z A B A V A

Dimo je došel mali klerik.

Ove pripovesti dogodjaj nepočimlje se odonda, kada je dimo došel, nego s dobrim prije, kak bi bil odišel s trstikom pokrite hiže svojih roditeljev.

Bedő János je bil siromaški meštarski človek, nego takov selski meštarski človek, koj je po zločestim vremenu meštriju tiral, a po dobrom pako polodeljske posle je obavljal.

Takov človek redko kad more postiči svoju svrhu, i kak se veli, s jednim sedlom nemoguće dva konja jahati. Nego zato ni moći bilo pošpotati Bedő János, kajti je on tak pametno vodil obedva posla i akoprem ga niti moći bilo medju bogate ljudi računati, zato ipak nije bil prisiljen k susedu na posudu kruha iti prosit. Pak bilo je vu Bedő Jánosu neprecenjeno čustvo, i svojom prostum pametjum je previdel, da sadašnjem vremenu nevućeni človek redko, ili nigdar svoju sreću postiči more. Bog ga blagoslovil s drobnom dečicum poljeg mogućnosti je nju odhranjuval i vu skolu marljivo pošiljal.

Ar navek navadno ovak je znal reči: Nek budu njegova deca preštimateši ljudi, kak im je otec.

Med ostalemi decami jednoga je gospodin Bog s osobitim dobrim razumom blagoslovil. Pišteck mu je bilo ime. Gospodin plebanuš, kak takaj i učitelj višekrat su nagovarjali Bedő Januša neg bi dal vu latinske škole Pišteka, ar iz žnjega i svećenik more postati. Oh! bar da bi tak bilo! zdehnul sije Bedő János i lice se mu je leščalo od ovoga budućnoga ufanja.

Ako bi iz Pišteka svećenik postal, Bože! govorila je vu sebi njegovca draga majka, — zvan suhoga kruha drugo jela nebudem, samo mi Bog daj ovo veselje postiči.

I dogodilo se je tak, da su Pišteka vu dijačke škole dali, i od leta do leta vu svojim sinekom vživali su si vekše veselje. Gospoda profesori nisu mogli zadosta hvaliti Pišteka marljivost, oštru pamet, a zvun toga krotku i dobru njegovu naturu.

»Sam Bog ga je za svećenika stvoril« — rekli jesu gospoda profesori.

»Čuješ ti draga žena! kaj veliju gospoda profesori?«

»Ako tak veliju, dajmo ga vu svećeničku skolu!« — govori dobra žena.

»Budeš videl, da i tam prvi bude naš Pišteck, pak znaš, kaj i još biskup more žnjega postati!«

»No, no, draga žena, zadovoljen budem ja, ako samo plebanuš bude iz žnjega. Medtemtoga to sam gospodin Bog zna najbolje. Verek iz vnogog siromaškoga deteta postal je vre biskup!«

I kada je Pišteck zvršil diačke škole, dali su ga vu seminarium, to se razumeva sprelevanjem suzah odpravili su ga na put. Ah blaženem suze. Nemoguće, da na svakoj suzi blagoslov božji nastane, ar od otca i majke srcah zviraju ove suze.

Gdo bi to znal povedati i ispisati, kulikokrat su se od njega spominjali po danu med delom i po noći, kad su drugi ljudi mirno spali.

»Kaj ipak dela naš Štefek sinek vezda? Sad su ga vre ne za Pišteka imenuvali. Bog začuvaj! Im denes zutra vefečastni bude iz žnjega.

I gdo bi znal izpisati onu srčno veselje, kada jeden dan na cvetnu nedelju iz ne-

Onda mu je i privučeno, da se negda po negda muzeveno sa ostalimi građani zablavlja, pak makar to ga i poniešto koštalo, ali pri tom nesmie nikada zaboraviti na one, koji su mu lojtru držali, da se je tak visoko popeti mogel. Njegova je dužnost zahvalnim biti i to je najsvetija dužnost, a nečini li to, onda je vriedan, da ga svaki čoviek prezire i zaslužuje ono prokletstvo, koje kuće ruši.

A kad more konačno netko reći: »Ja sam ja?«

Onda stoprv, ako je u stanju ne samo za sebe već i za druge skrbeći, ako u službi za dobro občine znatno radi, ako si je utemeljil familiju, koja se se svim zaufanjem njega drži te ga kak svoga prvoga štuje.

Onda mu je slobodno svoju sreću onim oduševljenjem gledati, koji čoviek samo u poštenoj borbi steče; onda se more, naprama Bogu pun poniznosti i naprama svojim pun ljubavi, kakti gotov muž smatrati te u familiju kak i u občini kakti čvrst karakter valjati, i onda kakti takov, svoj »Ja sam ja« varašu i selu pokazati.

A dok to netko postigne, iliti dok do toga dotiera, da ovak golimi prsi i vedrim čelom kakti mogući »Ja sam ja« preu občinstvo stupiti more, do toga velim projde puno vremena i mnogi su do toga vremena dobili i mrzaz na lasi, dapače i podpuni snieg.

Ja ov govor nisam zato ovde pisal, za da bu nekakva promiena, već za to, jer poznam puno takovih »Ja sam ja« koji po ovom mojem pisanju budu mogli uvideti, da oni još nisu podpuni »Ja sam ja«, već ako se budu mog pisanja držali onda mogu taj »Ja sam ja« postati. **E. Kollay.**

Glas i munjina (elektricitat).

Pošto munjevna struja već po celom Medjimurju leti, jer svakomu su poznati telegraphički droti, hoću mojim čitateljem

nada bez da bi ga čekali, vu nizku malu lizicku nuler stupi jeden mali klerik.

Je! jeden mali klerik. Vu prvom trenutku nisu hoteli veruvati svojim očim. Moguće, da on njihov sinek more biti?

Ah bože, kak je odišel iz doma, a kak je došel domom, ah, ah vidiš, kak jeden pravi pop!

Dragi moji roditelji! Više reći nije bilo čuti od maloga klerikuša, neg zagrlil svoga dragoga otca i mojku.

Samo pomalom dojdou opet k rečim starci. »Nit ni si nam pisal, da dimo dojdes! Zakaj nisi pisal?«

»Tak sam si mislil, da tak vekše veselje vam većimim!« reče mali klerik suznimi očima. Istina, istina.

Dobili smo vakaciju na ove svete vuzmene dneve. I tam bi bil mogel ostati, ali srdce moje vleko me je proti domu.

Kak mene, kad sam soldat bil, veli stari Bedő Jánoš žalostnim glasom.

Protuletno sunce razprestira svoje zlatne trake Bedő Jánoša malo kolibice obloke. Ne vidiš odovoga čistešega, pravičnešega veselje okrugle ove zemlje.

Složil: M. F.

njezinu brzinu praktični, priemerom pokazati.

Glas ide u jednoj sekundi 340 metrov daleko. To je najliepše viditi ako se iz daleka gleda gde netko nekaj zabija. Delavec već za ponovni udarec kladivca digne — tako vidimo — a onda lekar glas prijašnjeg udarca čujemo. Munjina pako, leteća po drotu treba za istu dalečinu tak malo vremena, da to nije niti mieriti moguće.

Za dokaz tomu, kojom hitrinom leti munjina naprama hitrini, kojom leti glas imam ovde jedan vrlo liepi slučaj:

U Kaliforniji je nedavno (u februaru) blizu jedne male željezničke postaje, fabrika dinamita prsnula u zrak. Kakov je to strašan prask moral biti, može si svaki predstaviti koj zna, kakovim glasom jedna samo mala patrona dinamita prasne. Činovnik telegraphički, koj je baš on hip u varaš 20 kilometrov udaljen telegraphiral, pridoda još svojoj depeši i viest o netom dogodivšoj se nesreći. On činovnik u varašu, koj je prijel depešu ju je pročital i prošlo je 30 sekundah iliti pol minute kad začuje tutnjavu u zrak dignute fabrike.

Anda on je već pročital depešu, da je fabrika u zrak odletela a pol minute kasnje je njezin prask čul, a dok je on prvi telegraphiral, opet je prošlo pol minute. Iz toga anda sledi:

Glas prevali u jednoj sekundi 340 metrov. Anda prevali u jednoj minuti $340 \times 60 = 20400$ metrov iliti 20 kilometrov i 400 metrov. Za ovu daljinu prevaliti munjina nije niti $\frac{1}{100}$ secunde trebala, jer je on hip na mestu bila, a glas je svoju minutu trebal za prevaliti isti put.

Ovo je ravnič svoje vrsti fizikalni experiment, ali je valjan, je na dlanu, i tko mi ga uspiehom temeljito pobije, dobi od mene litru vina i puranjsku bocu.

Em. Kollay.

Presajanja glavaticah.

Za presajanje si oblačno vreme zeberemo. Pred sajanjem zemlju dobro pripravimo za ov posel, da se leži primeju glavaticice, korenje tiraju i rasteju. Ako je suša, onda predi jeden dan polějemo grede, a drugi večer pak počmemo saditi. Pri skubenju pazimo, da se neztrga korenje i da se skim više zemlje prime na korenje, zato moramo glavatišće polěvati, ako je suho. Više ne poskubemo kak kuliko hitro posaditi moremo. Koje glavaticice su već vun poskubljen, nje na hlad denemo i malo je polějemo.

Za predsad stare, ili pak prestabe glavaticice su nē dobre i kvar za naš trud. Iz glavaticah najpredi poberemo vun vekše, da slabeše vekšega odraska imaju. Ako se nam korenje pre dugo vidi, male slobodno kraj včeknemo, ili pak skarjami odrezemo. Luknje spinčastim drēvom, ili pak sprstom delamo tak glibuke, da se korenje nezavine nutri. Zatam pak zemlju dobro stisnemo k korenju, da glavatica trdo stoji. Nije smeti glavaticu na gustoma saditi, ako hoćemo, da nam lépo raste. Doklam se glavatica rezraste, moremo šalatu, ili pak luka nasaditi med nju, da nam zemlja nestoji zabadv.

Kada smo spresajanjem gotovi, malo polejemo grede. Potlam pak samo onda polějemo, kada zemlja vodu želi, drugač nam lehko sprhne ili pak zgnjiti. Za tjeden dan malo okopamo glavaticu, a drugoč pak ju omećemo. Okopali višeput treba, ako se

zemlja vtrdi ili pak je drač zrasel. Vu veliki suši malo zreloga gnoja presteremo po gredah pazljivo, da ne tešči korenje. Pri zelju i kalarabi jako valja gnoj. To zato činimo, da zemlja bolje zaderži vodu vu sebi i da jutrešnja rosica duže ostane. Sada je vreme glavaticu presajati.

Lili.

KAJ JE NOVOGA?

Biskup i pisar.

Znejanovicca, srbskoga biskupa vu Versecu, kada je na Trojake vu veliku paradu oblečeni vu cirkvu išel, je Popovits zvani pisar s jednim kolićom počel tući. Popovicca su prijeli, do krvavoga zbili, zvezali i redarstvu predali. Popovics bil je predi srbski frater, nego su ga odtirali. Pri sudu bude se zeznato, jeli je Popovics nori, ali pak zločinac.

Pohod.

Gospodin grof Festetics Jenő pohodil je 8-ga o. m. vu Čakovcu kr. orsačku preparandiju sa ministarskim tolnačnikom dr. Pleininger Ferenczom. Gospodu pozdravil je gosp. Margitai Jožef ravnatelj preparandije i pokazal jim je sve sobe, vrt, gospodarstvo, čmelnjak i t. d. Na čast gospodina grofa su za tem učiteljski pripravnik popěvali, igrali svojom bandom i turnali se. Gospodin grof je višeput izrazil, da se mu sve dopada i da je zevsema zadovoljen, kaj je vide! i kaj je čul; poldrugu vuru se je vu preparandiji zadržaval. Gospodin grof je 4-ga o. m. za pomoć pripravnikah 40 forintov poslal, kada su pripravnikii svoju létnu zabavu održavali.

Iz Štrigove.

Iz gornjega Medjimurji nam pišeju sledeće: Vu Štrigovi su 8-ga o. m. spomenek krunisanje kralja i spomenek jezero letnog obstanka vu cirkvi s Te Deumom, a vu školi školskum paradom obslužavali. Odvečer su deca s navučitelji skup vu bližju šumu na majališ odišli.

Makkos Ambruš štrigovski financ je 5-ga o. m. čelu noć van ostal iz kasarne, pak se 6-ga vu jutro strelil.

Pri Mura-Ligetfalvi su 6-ga o. m. na obali Mure jedno mrtvo tělo našli, koje je voda vun hitila. Odkud ju je voda donesla? nije moći znati.

Na bregu Gyümölcshegy se je 6-ga o. m. Jesen Kata zvana 1 i pol let stara pucka vu mlaki vtopila.

Veliki viher bil je 8-ga o. m. vu Štrigovi. Odvečer ob pol 4 vuri, kak dabi iz škafa vlejali, takva ploha je isla. Na cesti je voda stala do kolena. Malo je prehenjal, onda pak počel ili deždj, a za tem tuča, kak lešjak debeli. Po 2, 3 prste visoki led je vu nekojih mestih ležal. Ploha i tuča je siromaškumu puka neizmerno veliki kvar načinila.

Iz Legrade.

Vu Legradu je 5-ga o. m. jeden stekli pes dvoje dece i više psuv vgrizel i oranil. Psa su zaklati, a decu vu doktorsku ruku dali. —

Na Sv. Trojstvo su vu Legradu prošćenje obdržavali s paradom. Prodečtvo držal je veličastni gosp. Gadó Mátýás plebanuš, a pod mešom je legradska banda igrala.

Protiv razbojnikom.

Holzmann István šintar i dva njegvi pajdaši iz Murske-Szabote su još vu 1896-om letu više tolvajstva i razbojničtva učinili. Holzmannove pajdaše su 1896. 25-ga decembra vlovili, ali njega nisu mogli dobiti; sestput su na njega strelili žandari, ipak jim je vušel. Od onda je Holzmann vnoaga razbojničtva učinil i iz tolvajstva zivel. Iz Szombathelya poslali su protiv njemu pod zapovedi tvom žandarskoga leitnanta gosp. Kenedy Istvana 48 žandarov, da ga vloviju, ili ga vstreliju, ali Holzmann je vušel vu Štajersku. Vezda ga dalje naganjaju, dok jim bude došel na štrik. Pajdaše njegve su na 8—8 let temnice odsudili.

Nedelja i boj.

Vu Ameriki i vu Angliji jako strogo obdržavaju nedelju i svetke. Tamošnji redovniki su ovih dnevo v spravišće obdržali i zaprosili Mac Kinleia, amerikanskoga predsednika, naj nedopusti, da bi amerikanci i španjolci vu nedelju tabora vodili jeden protiv drugomu. I ako bi se na morju neprijatelji zišli vu nedelju, naj na drugi den ostaviju bitku.

Zadnji dnevi krajcarah.

Približuju se zadnji dnevi krajcarah, ar budu oni 30-ga o. m. preminuli. Od prvoga juliusa vre niti bogec nebude jednoga krajcara prosil, nego dva fillera. Vu štacumih, na pijacu, vu trgovini zgubi krajcar svoju vrednost od 1-ga juliusa, od kojega dneva bude samo vu štajramtu primljen, a za pol drugo leto niti tam ne.

Zločin.

Pálfi György iz Mihalda otišiel je vu Kanizu pešice. Ljudi su ga još on den našli mrtvoga vu šumi, kud cesta vodi. Iztraga je našla, da su Pálfi iz šume vstrelili, ar je kuglju imel vu glavi. Sedemdeset forintov su mu zginuli, koje je on den vu svoju torbu del. Zločinitelja išćeju.

Lihva žitom.

Magjarsko kr. ministarstvo za poljodilstvo opomene gospodare na sledeće: Vu nekojih okolicalah takvi senzali hodiju po selah, koji menjše gazde narataju, da oni svoj, još na nogi stojeći žitek (pšenicu, hrz, ječmen, kuruzu i t. d.) na prej, još pred žetvom za fal cenu prodaju. Takvim gazdam senzali kapuru daju, a od gazde pak za primljene novce i za na prej prodani žitek vekselina ili obligatoriju jemleju. Poljodjelci i gospodare opomene ministarstvo, da je to lihva žitom, ar senzal fal kupi ono, kaj gazda još neima. Vnogi i prevnogi poljodjelci su vre na nikaj došli s takvom trgovinom. — Ako bi koga senzali ipak namazali s takvom trgovinom, naj se tuži pri kr. sudu. Poljeg paragrafa 10-ga zakona XXV-ga, leta 1883. donešenoga varmegijska oblast ima svoj juš ministeriumu prijaviti spomenutu lihvu, koj bude za celu okolicu odredil iztragu, gde se lihvari žitom. Naj si to svaki gazda vu pamet vzeme, pak naj pazi na se!

Pokosil je svojega šogora.

Vu Szigetvaru se je na senokosi 9-ga o. m. Sas Ferencz posvadiil svojem šogorom Varga Štefanom. Sas Ferencz se je tak razrdil, da je Varga Štefana s koson na dve strani rezrezal. Varga Štefanova žena je na pomoć išla svojemu mužu, njoj je pak Sas Ferencz nogu odrezal s kosom na jeden

mah. Varga je taki vumrl a žena sada vmira. Ljudi su hoteli toga strahovitoga kosca na mesti zatući, ali on jim je pobegiel i sam se javil pri sudu, gde su ga taki zvezali i zaprli.

Strelil se je.

Vu Velikoj-Kaniži se je Burger Adolf kaprol 48-og regimenta 8-ga o. m. s puškom svojega pajdaša vu glavu strelil. Burger bi vre vu oktobru na urlaub otišiel, ali nije mogel dočekati to blaženo vreme. Pred nekolikimi dnevi je vre govoril o tom, da bude se strelil.

Materino srce.

Nega na svetu čudnovitešega, kaj je materino srce. Ovd i budem vam opisal jednu peldu. Vu Karác-ond u se je pripetilo, ovih dnevo v, da je Erös Pavlova žena na najži imela nekakvo delo, a medtem toga se je 4 let stari sinek vu dvoru igral. Na jedenput čuje plač sineka, pogledne iz najža i vidi, da žrebe, koje se je iz stale oslobodilo, okolo deteta drče i riče. Mati hoće iz najža doli iti, ali negdo je lojtru odnesel. Nikaj se nepremišljava, nego skoči doli i sva se potere, samo toliko jakosti ima, da si dēte ogrli i svojem telom ga čuva. Dēte je oslobodjeno, ali ona težko betežna i oranjena leži.

Tabor.

Iz Amerike došel je glas, da je prošli tork vu jutro ob pol šest vur poljeg Kaimanerasa velika bitka bila. Pet amerikanski parobrodi su počeli strahovito strelati iz svojih štukih festunga. Španjolci su sprvince takaj jako odgovarjali svojim štuki, ali potlam su se morali nazaj med festunga potegnuti i celoga varaša vužgati, da neprijatelju nikaj neostaviju nazaj. Amerikanci su vnoaga napravili španjolcom.

Da se drvo čim duže uzdrži.

Na otoku Sardiniji, da se kolarsko drvo za kotače i kola za uva od nuncanja i prhnenje ovak delaju: Komadi drva, koji su odredjeni za kotače, deneju vu vodu, vu kojoj je sol raztopljena i puste jeden tjeden namakati. Ovakvim kotačom neškodi niti vručina niti sunce, niti drugo kaj, a jako dugo zdržiju. — Kolari probajte!

Čudnoviti odnošaj rodbinstva.

Harvod Karol imel je s prvom ženom dve kćeri. Stareša kći otišla je zamuz, i vzela je Ivana Košika ladjara dovca, koj je takaj s prvom ženom imel jednu kćer. Kada je Harvod Karol bil na gostih prvi svojoj kćeri, spoznal se je i zaljubil vu kćer svojega zeta, oženil se je i za jedno ljetu dobil je sina. I tak je bil odnošaj taj, da Isabela Harvod, Ivana Košika druga žena, si je od sebe mogla reći: »Moj otec je moj sin, ja sam mali moje matere, moja sestra je moja kći a ja sam babica mojega sina.»

Nekaj za kratek čas.

Kaj misli Gjura kočias.

Kesno v noći i v kmičnom vremenu pelja se jeden gospon dimo z gosti i veli kućišu: Onda pazi Gjura, da nezaspíš, da nezaspíš, ar po ovim putu se lahko prehitimo, i lahko zabudimo. Radje si nekaj premišlavaj, da nebudeš pospani.

— Razmizm gospone, odgovori kućias. Na to gospon sam je na kratkoma zaspal. Kad bi se za dobro vreme prebudil, zapita kućiasa:

— No kaj si sad premišlavaš Gjura?
— To, — veli kočias — ako bi ja imel sto forinte, kaj bi delal znajimi.

— Dobro je Gjura, — veli gospon.
— Dalje zaspí gospon i za jedno vreme se prebudi.

— No Gjura, sad kaj premišlavaš?
— Premišlavam, veli kočias, — da kak moreju na protuletje čaple iz stranskoga orsaga dimo dojt?

— Dobro Gjura!
— Nato opet zaspí gospon. Ali kad bi se tretjiput prebudil, čini mu se, kak da bi stali.

— No Gjura, sad kaj premišljavaš?
— Hej! gospone! sad to premišljava, kak budemo mi ipak dimo došli? Doklam sem i ja malo zadremal, tolvaji su nam konje odpregli i odirali.

V n o č i.

Velika burnja je i žena budi svojega muža.

— Gjura stani se, ovd i je zadnji sud. Muž: (pospan) reći mu, naj drugda dojde.

Majezen Ferencz učitelj.

Krčmar: Pivu zapovedaju?
Pivec: Bog začuvaj!
Krčmar: Vино?
Pivec: Kaj mislite?!Krčmar: Nigdar ne pijeju vino?
Pivec: Bogme pijem doma.
Krčmar: Pak kaj pijeju anda?
Pivec: Vodu.
Krčmar: Pak zakaj samo vodu?
Pivec: Jerbo stalno znam, da vu vodu ne vlejeju vino.

Iz Čakovca vnoaga kamenja voziju širom, takaj zemlje i kruha. Samo to je kvar, kaj im je kamen pre mehek, a kruh pak pretrdi.

Čul sem, da vu Čakovečkim melinu su zračunali, kuliko hektolitrov zrnja su već semleli. Dobro bi bilo, da bi i to zračunali, ako bi te melin na Dravi stal, kuliko hektolitrov mele bi bil mogel mlinarski detič vkrasti.

Opet je toča gorice potukla, mili Bože, da budeš pak na one poslat toču, koji vino krstiju?!

Ide cigan k fiskaljušu i prosi ga, da ga naj brani pri sudu, mesto penez bude mu tri klaftre drva dopelal.

Fiskaljušu se dopala pogodba i odmah navuka da ciganu takvoga, da ako ga pri sudu pitali budu, na svaka pitanje naj reče: krrrr... krrrr... Ideju k sudu.

Sudec: Cigan! zakaj si vkral gusku?
Cigan: Krrrr... krrrr... krrrr...
Sudec: Lopov nedēlaj mi komedje; kuliko si star?

Cigan: Krrrr... krrrr... krrrr...
Sudec: Ako mi odmah neodgovoriš, zaprti te dam! Imaš decu?

Cigan: Krrrr... krrrr... krrrr...
Fiskaljuš: Prosim gospona sudca vidiju, da te človek neima pameti, naj ga pustiju.

Sudec se osvedoči, da cigan je hurmasti i ztira ga vun. Fiskaljuš taki ide za ciganom i zdalka mu kriči: Tak cigan, da mi dopelaš drva!

Cigan: Krrrr... krrrr... krrrr... tu su jim drva gospon fiskaljuš.

Gabona árak. — Ciena žitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent.	frttól	frtig
Buza	Pšenica	10.50	—
Zab	Zob	8.00	—
Rozs	Hrż	7.00	—
Kukoricza uj	Kuruza nova	6.00	—
» » ó	» stara	6.00	—
Árpa	Ječmen	6.00	—
Fehér bab uj	Grah beli	6.50	—
Sárga » »	» žuti	5.50	—
Vegyes » »	» změšan	5.50	—
Lenmag	Len	8.	—
Bükköny	Grahorka	5.00	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyilttér*)

E rovat alatt közlöttekért sem alkai, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65 krtól42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantung-Pongees, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhöz szállítva, — mintákat pedig póstafordultával küldenek. 3**SZIVATTYUK**

mindennemű, házi nyilvános, mezőgazdasági és iparczélókra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyúk rozsdá ellen védve.

549 4-26

✓ Árjegyzékek ingyen és bérmentve

W. GARVENS, Wien.

L. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6 sz.

MÉRLEGEK,legújabb javított rendszerű **tizedes százasos és hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermérlegek, mérleg-házi használatra. báromérlegek.** Commandit-társaság szivattyú és mérleg-gyártása.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER
Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszor ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik küszvényél, eszónál, tag-szaggatásnál és meghulesknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kiselberteku utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ vedjegy és Richter ezegjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és TSA., eszöz. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT** (Thüringia).

938 31-37

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyán,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket,
— számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat,
műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.

Tüdőbetegségek.

(chronikus katarrhusok és tüdőorvadás)

gyógyíthatók

e kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan

„Glandulén” használata által.

Glandulén a legjobb szer bármilyen tüdőbetegségeknek. Bámulatos sikerek régebbi és előrehaladottabb tüdőbetegségeknek; bizonyítottan gyógyult betegek és hírneves orvosok által.

Glandulén a legbiztosabb ismert szer, minnek segítségével a természet a testben gyógyítja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulén hiányával megbetegszik. Glandulén észszerű használata fokozza a természetes gyógyulást.

Glandulén nem mesterségesen előállított vegyi szer, melyeknek többnyire nem kívánt kellenetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan huzamosabb használatnál is.

Glandulén előállítatik Dr. Hofmann utóda által Meerrane (1/8) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőmirigyveiből. Tablettákban, kellemes és alkalmas alak bevévésre. Minden egyes tableta tartalmaz 0.25 Glandulén-nek megfelelő 0.05 besűrített mirigyanyagot és 0.20 izjavító tejszínkrut.

Glandulén törvényileg védve és szabadalmazva van, utánzatoktól óvakodjék. Változatlan alakban minden gyógyszerárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 50 kr. (50 db.) — Ott hol nem kapható, forduljon a főraktárhoz.

Diana gyógyszerár,

Budapest, Károly-körút 5. szám,

honnan kívánatra terjedelmes ismertetés és használati utasítás orvosoknak, valamint betegnek bérmentve küldetnek.

544 5—10

SZIVATTYUKAT

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános czélokra kéz-, járgány és erőhajtásra.

TÜZFECSKENDŐKET

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Búzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utczai öntözőkocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁR

Részvény-társaság (ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST. VI., külső Váciut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbélissel látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságú frt 1.20. Az asbest talpbélit kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, közönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság, Budapest VI. Szív-utca 18.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

524 10—50

A ki a szabadban levő fakészletét megakarja óvni a rothadástól és szivacsosodástól, egyszerű és biztos módon való befecskendezés által, az usznájla e észera a már több mint 20 év óta ismert

AVENARIUS szabadalmazott

Carbolineumát

és óvakodjon az értéktelen utánzatok vételétől. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

AVENARIUS R. carbolineumgyára

Bécs, III. Hauptstrasse 84.

508 7—10

Reinprecht Budai Fiume szálloda

(Ezelőtt Corsó szálloda) BUDAPEST. II. ker. Fő-ut.

Ujjonnan átalakított és dusan berendezett vendégszobák. Éttermek és kávéházi helyiségek a legnagyobb kényelemmel berendezve. Francia és magyar konyha. Kitűnő eredeti hamisítatlan borok. Kőbányai részvény serfőzöde sör — legjutányosabb árak.

Figyelmes kiszolgálás. — Megnyitott f. é. május 1-én.

Tisztelettel

Reinprecht szállodatulajdonos.

526 3—3

Pályázati hirdetmény.

A beliczai r. k. elemi népiskola 2 tantermének padokkal, fekete táblával, asztal, szék és dobogóval leendő felszerelésére pályázat hirdettetik.

Felhivatnak a pályázni óhajtó asztalosmesterek, hogy 21 db. 3 üléses toltató pad, (schuberes) 1 iskolai fekete tábla, 1 asztal, 2 szék és dobogó kiállításáról, ajánlataikat 1898. június hó 25-ig alulirott községi előjáróságához nyujtsák be, ahol személyes megjelenés esetén bővebb felvilágosítást nyernek.

Beliczán, 1898. évi június hó 9-én.

LARNSZAK ISTVÁN kjegyző.

BAKSZA JEROMOS bíró.